

voor deze 'restauratie' bij de bevolking, speciaal ook de jeugd. Doordat ook deze begraafplaats nog niet is gesloten zal alle aandacht moeten uitgaan naar een herstel op lange termijn. Deze dodenakker is dit zeker waard.

- Veendam
- De begraafplaats De Dallen in Wildervank.

Het betreft een goed verzorgde begraafplaats met veel steles in het oudste gedeelte en mooie piramide monumenten in de particuliere sector.

- Stadskanaal

Ook aan de particuliere begraafplaats Uniken werd weer een bezoek gebracht Deze begraafplaats, die op een oude, niet afgegraven, veen-heuvel is gevestigd, ligt enigszins verwijderd van de weg langs het Stadskanaal Veendam. De variatie van veelsoortige prachtige grafmonumenten is steeds een lust voor het funeraire oog. Zuilen, piramides, tombes, wapenzerken en urnen in oude uitvoering, alles is aanwezig en in goede staat, omgeven door een mooie boom- en struikbeplanting. Ook het hekwerk en de kettingen om de graven zijn van goede kwaliteit. Zeker een bezoek waard. Aan de weg wordt met een mooi gesmeed toegangshek de plaats aangegeven

Rindert Brouwer - regio 23 (Zuidoost Noord-Brabant)

- Deurne

Na een roerig funerair jaar in 2005 is de rust in de gemeente Deurne weergekeerd.

Over de katholieke begraafplaats Sint Willibrordus en de protestantse begraafplaats, beide in Deurne, is al uitvoerig geschreven in dit blad (maart- en decembernummer). In beide gevallen ging het om het behoud van de ensemblewaarde. Een goede samenwerking tussen heemkundekring H.N. Ouwering en de Terebinth heeft de (goe)gemeente ervan kunnen overtuigen niet rigoureus graftekens te ruimen, maar het geheel zo te conserveren of gefaseerd

te werk te gaan. Op de gesloten katholieke begraafplaats blijft zo de 'enclos paroissial' ofwel het totaalplaatje van kerk, kerkhof en kerkhofmuur behouden. Op de protestantse begraafplaats aan de Helmondse weg heeft inmiddels een noodzakelijke reconstructie plaatsgevonden, waarbij de protestantse gemeente een aantal historische grafzerken heeft behouden door ze naar een museaal hoekje te verplaatsen. Op het kerkhof gaat men gefaseerd ruimen. Dat betekent dat men bij behoefte aan nieuwe grafruimte alleen dat ene grafteken verwijdert en deze laat vervangen door een soortgelijk monument. Tot slot heeft de Terebinth advies gegeven over een te plaatsen gedenksteen op de begraafplaats, waarop de namen komen te staan van die personen van wie de graven zijn geruimd.

- Helenaveen

In Helenaveen, ook in de gemeente Deurne gelegen, werden in 2002 op de katholieke begraafplaats diverse grafmonumenten door het kerkbestuur platgelegd; in de krant was sprake van vandalisme. In 2005 wilde datzelfde kerkbestuur nog steeds liever ruimen dan conserveren. Omdat de begraafplaats in het Peeldorp een gemeentelijk monument van cultuurhistorisch belang is en valt binnen het beschermde dorpsgezicht van Helenaveen, moest het kerkbestuur daarvoor toestemming vragen aan het Deurnese gemeentebestuur. Zij dienden een verzoek in 48 graftekens te mogen verwijderen. In een vergadering van de monumentencommissie pleitten Terebinth en heemkundekring voor het behoud van het grafveld in zijn geheel. Een fragment uit het pleidooi van de Terebinth: "Het behoud, herstel en onderhoud van onze funeraire cultuur is ook het uitgangspunt van mijn bezwaar tegen de ruiming van 48 graftekens op de Rooms-Katholieke Begraafplaats aan de Aardbeiweg in Helenaveen."

De 48 graftekens bevinden zich alle op het grafveld, dat gezien vanaf de Aardbeiweg vooraan links gelegen is. Dat grafveld vormt een prachtig ensemble, mooi ingekaderd door hek en hagen en fraai contrasterend met het ernaast gelegen grafveld aan de rechterkant.

Het behoud van dit grafveld als ensemble is van cultuurhistorisch belang als weerspiegeling van een bepaald tijdsbeeld. Dit grafveld geeft door middel van materiaal (hardsteen en kunststeen), vormgeving (vooral het kruissymbool), christelijke symboliek (lijden, dood, verrijzenisgeloof) en belettering een goed beeld van een katholieke dorpsbegraafplaats uit globaal de jaren 1900-1970. Daarna trad er in Nederland een periode in waarin werd gekozen voor uniformiteit op begraafplaatsen. Een goed voorbeeld daarvan zien we op het rechter grafveld. Beide grafvelden vormen zo een mooi contrast van een stuk begraafcultuur. Het Deurnese college van Burgemeester en Wethouders heeft nu wel besloten dat het ruimen gefaseerd moet gebeuren. In eerst instantie mogen vier totaal geruïneerde grafstenen worden verwijderd, hetgeen inmiddels is gebeurd. De gemeente stelt vervolgens ook voorwaarden, waaraan de nieuwe graven op de plaats van de oude moeten voldoen. Inmiddels is er een vereniging tot behoud en onderhoud van de (overige) historische monumenten opgericht, die ongetwijfeld ook gaat waken over de funeraire cultuur in de gemeente Deurne.

R.K. Begraafplaats
Helenaveen:
grafveld na 1970

R.K. Begraafplaats
Helenaveen:
grafveld 1900-1970